

INNOWACJA PEDAGOGICZNA

Mali badacze natury – odkrywamy przyrodę wszystkimi zmysłami

Publiczne Przedszkole w Lubichowie

Nazwa innowacji: Mali badacze natury – odkrywamy przyrodę wszystkimi zmysłami

Miejsce realizacji: Publiczne Przedszkole w Lubichowie

Zakres innowacji: dzieci ze wszystkich grup przedszkolnych (3,4,5,6- latki)

Czas realizacji: 15 wrzesień 2025 – 30 kwiecień 2026

Autor: mgr Magdalena Witta

mgr Marlena Mgłosiek

Wstęp

Współczesne dzieci dorastają w świecie pełnym technologii, sztucznych bodźców i pośpiechu, co sprawia, że ich kontakt z naturą staje się coraz bardziej ograniczony. Tymczasem przyroda odgrywa kluczową rolę w rozwoju emocjonalnym, społecznym i poznawczym najmłodszych. Kontakt z nią budzi ciekawość, uczy wrażliwości, odpowiedzialności i szacunku do otaczającego świata.

Przedszkole jest miejscem, w którym kształtują się pierwsze postawy proekologiczne i w którym dziecko zdobywa doświadczenia badawcze poprzez zabawę, obserwację i eksperymentowanie. Wprowadzenie innowacji pedagogicznej o charakterze przyrodniczo-ekologicznym daje możliwość rozwijania u dzieci naturalnej potrzeby odkrywania, doświadczania i poznawania zjawisk zachodzących w otaczającym środowisku.

Proponowana innowacja „Mali badacze natury – odkrywamy przyrodę wszystkimi zmysłami” ma na celu nie tylko wzbogacenie podstawy programowej wychowania przedszkolnego, ale przede wszystkim inspirowanie dzieci do samodzielnych działań badawczych i rozwijanie ich świadomości ekologicznej. Dzięki systematycznym obserwacjom, prostym doświadczeniom i codziennemu kontaktowi z naturą, dzieci uczą się dostrzegać piękno przyrody, rozumieć jej prawa oraz odpowiedzialnie o nią dbać.

Innowacja ta jest odpowiedzią na aktualne potrzeby edukacji przedszkolnej – kładzie nacisk na praktyczne działanie, kreatywność i współpracę, a także na kształtowanie u najmłodszych poczucia, że każdy z nas ma wpływ na stan środowiska naturalnego.

Cele ogólne:

- rozwijanie zainteresowań przyrodniczych i postaw badawczych,
- kształtowanie wrażliwości ekologicznej,
- uczenie odpowiedzialności za rośliny i zwierzęta,
- rozwijanie umiejętności obserwacji, porównywania, wnioskowania,
- budzenie poczucia więzi z naturą.

Cele szczegółowe:

Dziecko:

- potrafi prowadzić proste obserwacje przyrodnicze,
- zna podstawowe zasady dbania o środowisko,
- uczestniczy w sadzeniu i pielęgnacji roślin,
- dostrzega zmiany zachodzące w przyrodzie,
- rozwija ciekawość poznawczą poprzez eksperymenty i doświadczenia.

Metody pracy:

- metoda obserwacji,
- metoda eksperymentu i doświadczeń,
- działania praktyczne (sadzenie, pielęgnacja),
- gry i zabawy dydaktyczne,
- metoda projektu.

Harmonogram działań:

Wrzesień

- Dedektyw przyrodniczy- spacer z lupą na łąkę.
- Doświadczenie: „Skąd się bierze miód?” (symulacja)

Materiały: kwiaty papierowe z rurką/słomką w środku, kubeczek z sokiem jako „nektar”.

Przebieg:

1. Dzieci wcielają się w pszczoły – piją nektar słomką z kwiatków.
2. Zanoszą go do „uli” (drugiego kubeczka).
3. Po chwili w ulu zbiera się sok – miód.

Wniosek: pszczoły zbierają nektar z kwiatów i zamieniają go w miód.

Październik

- Wycieczki (ogród dendrologiczny, gospodarstwo-wykopki, hodowla alpak)
- Obserwacje jesieni – zbieranie liści, kasztanów, żołądzi.
- Konkurs plastyczny „Jesienny Pajacyk"
- Doświadczenie: „Dlaczego liście zmieniają kolor?”.

Materiały: liście zielone i kolorowe, słoik, kawałek papieru filtracyjnego lub ręcznik papierowy, spirytus/alkohol spożywczy, gorąca woda.

Przebieg:

1. Zrywamy zielone liście. Rozrywamy je i wkładamy do słoika.
2. Zalewamy alkoholem, słoik stawiamy w misce z gorącą wodą (nauczyciel obsługuje!).
3. Do środka wkładamy pasek ręcznika papierowego – po chwili pojawiają się barwy ukryte w liściu (żółta, pomarańczowa, zielona).

Wniosek: w liściach oprócz zielonego barwnika (chlorofilu) są inne kolory, które jesienią stają się widoczne.

Listopad

- Kącik przyrodnika – tworzymy kolekcję skarbów jesieni, kompozycji (szyszki, kasztany, żołędzie, kora).
- Segregujemy śmieci – zabawy z kolorowymi pojemnikami.
- Wizyta leśniczego w przedszkolu - przygotowania zwierząt do zimy.
- Doświadczenie: „Jak roślina pije wodę?” (seler zabarwiony wodą).

Materiały: seler naciowy lub biały kwiat (np. goździk), barwnik spożywczy, woda, szklanka.

Przebieg:

1. Do szklanki nalewamy wody i dodajemy barwnik.
2. Wstawiamy do niej łodygę selera lub kwiat.
3. Po kilku godzinach/na drugi dzień widać, że łodyga lub płatki zmieniają kolor.

Wniosek: rośliny pobierają wodę przez łodygę, która rozchodzi się do liści i kwiatów.

Grudzień

- Warsztaty-dekoracje świąteczne (wykorzystanie iglaków)
- Dokarmianie ptaków zimą (wieszanie karmników, robienie kul np. tłuszczowych).
- Doświadczenie: „Czy śnieg to woda?”.

Styczeń

- Obserwacje zimy – ślady zwierząt na śniegu.
- Eksperyment: „Co się dzieje z wodą, gdy zamarza?”.
- Zabawa badawcza: „Topniejący lód – co kryje w sobie?”.

Materiały: miska, kawałki lodu z zatopionymi drobnymi przedmiotami (korale, guziki, klocki).

Przebieg:

1. Pokazujemy dzieciom bryły lodu z ukrytym skarbem.
2. Pozwalamy im obserwować, co się stanie gdy lód zacznie topnieć (można posypać solą lub położyć ciepłą wodą, by przyspieszyć).

Wniosek: lód topnieje pod wpływem ciepła i uwalnia to, co było w nim zamrożone.

Luty

- Doświadczenia z powietrzem (balony, wiatraczki, dmuchawki).
- Obserwacja karmnika – jakie ptaki nas odwiedzają?

- Zabawa: „Wiatr – nasz niewidzialny przyjaciel”.

Materiały: balon, piórko, wiatraczek, suszarka (na zimnym powiewie).

Przebieg:

1. Dmuchamy w piórko – pokazujemy, że powietrze wprawia je w ruch.
2. Nadmuchujemy balon i wypuszczamy – powietrze wylatuje i porusza balon.
3. Suszarką (zimnym powiewem) poruszamy wiatraczkiem.

Wniosek: choć powietrza nie widać, możemy je poczuć – porusza różne przedmioty.

Marzec

- Pierwsze zwiastuny wiosny – spacer obserwacyjny.
- „Przedszkolny Ogród Eksperymentów Przyrodniczych”- dzieci zakładają własny mini ogród (na rabatce, w skrzynkach, donicach), prowadzą obserwacje wzrostu roślin, uczą się pielęgnacji, podlewania, przesadzania i poznają przyrodę poprzez doświadczenia (np. jak roślina pije wodę, jak działa fotosynteza w prostych doświadczeniach).

Dzięki temu dzieci uczą się odpowiedzialności, empatii wobec przyrody i rozwijają ciekawość badawczą.

- Doświadczenie: „Czego potrzebuje roślina do życia?”.

Materiały: 3 doniczki z cebulą/fasolą, ziemia, woda.

Przebieg:

1. Do jednej doniczki wsadzamy cebulę/fasolę i podlewamy – stawiamy na oknie.
2. Do drugiej – cebulę/fasolę podlewamy, ale chowamy do szafki (bez światła).
3. Do trzeciej – cebulę/fasolę nie podlewamy (tylko ziemia).
4. Po kilku dniach porównujemy.

Wniosek: rośliny potrzebują światła, wody i ziemi, aby rosnąć.

Kwiecień

- Obchody Dnia Ziemi – wspólne sprzątanie terenu przedszkola.
- Kreatywne warsztaty- robienie zabawek z materiałów recyklingowych,
- Ekologiczny poczęstunek - stół z owocami i warzywami, woda i naturalne soki zamiast słodczy

i napojów gazowanych (robienie sałatki i soku).

- Konkurs plastyczny pt. „Dzień Ziemi”
 - Eksperyment: „Jak powstaje tęcza?”.

Materiały: latarka, szklanka z wodą, biała kartka papieru.

Przebieg:

1. W ciemniejszym miejscu ustawiamy szklankę z wodą.
2. Świecimy latarką przez wodę na kartkę.
3. Na kartce pojawia się kolorowa tęcza.

Wniosek: światło białe składa się z wielu kolorów, które widać po rozszczepieniu.

Spodziewane efekty:

Dzieci:

- zdobywają wiedzę o przyrodzie poprzez doświadczenie,
- uczą się odpowiedzialności za rośliny i zwierzęta,
- rozwijają ciekawość badawczą i umiejętności obserwacji,
- stają się wrażliwe ekologicznie,
- potrafią cieszyć się kontaktem z naturą.

Ewaluacja:

ewaluacja bieżąca-prowadzona na każdym etapie realizacji innowacji poprzez obserwację, rozmowy, wystawę prac, dokumentację fotograficzną

ewaluacja końcowa-kwiecień: podsumowanie efektów pracy w formie wystawy zdjęć i prac dzieci, analiza obserwacji.